

Таким чином, на даний момент розвиток малого бізнесу потребує значної підтримки не лише на державному рівні, а й на рівні місцевого самоврядування, адже від розвитку даної підприємницької діяльності залежатиме і подальший розвиток регіону.

Висновок. Світовий досвід і практика господарювання показують, що найважливішою ознакою ринкової економіки є існування і взаємодія багатьох великих і малих підприємств, їх оптимальне співвідношення. Найбільш динамічним елементом структури народного господарства, що постійно змінюється, є малий бізнес. А реалізація політики підтримки розвитку малого підприємництва в Україні повинна розглядатись як комплекс взаємопов'язаних заходів правової, адміністративної, регуляторної, макроекономічної та інституційної політики. На жаль боротьба політиків за владу призвела до того, що в поняття "державне" вкладається негативний зміст і громадськість нині все державне схильна вважати нерациональним і неприйнятним. Малі підприємства, за певних умов належних умов фінансового забезпечення і при підтримці з боку держави можуть приносити значні фінансові ресурси. З аналізу Хмельницької області можна зауважити, що малі підприємства мають значний резерв для подальшого розвитку за умов кризової економіки. підприємства, які володіють певними економічними ресурсами, мають достатній їх резерв. Малі підприємства забезпечені відповідною фінансовою підтримкою, а саме: достатньо розвинена мережа банківських установ з широким спектром послуг, що здійснюються. Хмельницька область певною мірою забезпечена також робочою силою у працездатному віці та розвинутою мережею науково-освітніх та учбових закладів, що у разі необхідності можуть здійснювати їх перепрофілювання.

Але на жаль певні проблеми, що стримують використання ресурсного потенціалу малих підприємств Хмельницької області, все ж таки існують, а саме:

- недостатня нормативно-законодавча підтримка діяльності малих підприємств регіону;
- недостатній рівень інформаційної підтримки та сприяння діяльності малих підприємств щодо умов ведення бізнесу та вирішення проблемних питань підприємств;
- невідповідність кредитно-фінансових механізмів потребам малого бізнесу за умов кризового розвитку економіки.

Література

1. Рзаєва Т.Г., Джулій Л.В. Проблеми функціонування малих підприємств Хмельницької області та шляхи їх вирішення / Т.Г. Рзаєва, Л.В. Джулій // Вісник Хмельницького національного Університету. Економічні науки. – 2009. – № 2, т. 2. – С. 24-28.
2. Державна політика щодо підтримки розвитку малого підприємництва: стан виконання та перспективи - <http://www.galenko.org.ua>
3. Головне управління статистики у Хмельницькій області - <http://www.km.ukrstat.gov.ua>

Надійшла 05.10.2010

УДК 656.073

Г. А. КІБАЛЬЧІЧ

Донецький національний університет

МОДЕЛЬ ГАРМОНІЙНОГО РИНКУ ЗА ПРАВИЛОМ «ЗОЛОТОГО ПЕРЕТИНУ»

У цій статті розглядається модель гармонійного ринку за правилом «золотого перетину». Золотий перетин – такий розподіл цілого на дві частини, при якому менша частина відноситься до більшої так само, як велика – до всієї величини. Розглянута методика не потребує складних математичних моделей і може описувати ситуації не кількісно, а якісно. Алгоритм та отримані результати можуть бути використані для аналізу різних економічних систем, бо розглянута методика не пов'язана з фізичним змістом будь-якої системи.

In the article the model of well-balanced market on golden ratio rule is considered. Golden ratio is a separation of one into two parts in which less one concerns to bigger one as a big part to the whole quantity. The considered method does not need complicated mathematical models and may describe situations not quantitatively but qualitatively. The algorithm and obtained results can be used for an analysis of different economic systems because there is no connection between considered method and physical content of any system.

Ключові слова: золотий перетин, гармонійний ринок, модель.

Постановка проблеми. Відповідно до правила «золотого перетину» між параметрами двох підсистем-конкурентів, які знаходяться у тимчасово стійких формах рівноваги усередині деякої системи, існують кількісні пропорції, котрі визначають як 0,62:0,38 (або 1,62:1,00).

Ця дивовижна властивість вказує на наявність у природі загальної знакової закономірності – якщо й існує рівновага між двома конкурентами (а вона не може не існувати у випадку їх взаємодії), то вона стійка тільки у пропорціях «золотого перетину».

Це дає змогу оцінити ринкові процеси за наступними позиціями: якщо прийнято до уваги, що гармонійний ринок – це ринок, на якому між його конкуруючими складовими міститься максимальна

кількість пропорцій, що дорівнюють «золотому перетину», то це дає основу розглядати гармонійний ринок як оптимальний з точки зору мінімуму витрат [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Багато хто з економістів уважав, що економіка прагне рівноваги, та запропонували різні підходи й моделі опису рівноваги для певних економічних систем. З їх числа одні моделі рівноваги давно застосовуються у економіці (Вальрас і Парето), інші ще тільки освоюються (М. Алле), так як вони побудовані на принципіально новому математичному апараті.

Постановка завдання. Розглянемо задачу у такому формулюванні: якими повинні бути загальні риси моделі гармонійного ринку для використання її у формуванні стратегії фірми.

Опис моделі гармонійного ринку. Будемо вважати, що у будь-якому процесі куплі-продажу грошовий обіг від покупця до покупця напряму залежить від кількості проданого товару чи послуги та ціни продажу одиниці товару чи послуги.

Зобразимо модель гармонійного ринку як деяку систему (рис. 1), яка складається з наступних взаємодіючих елементів:

- безліч продавців у кількості k , які торгують тим самим товаром T та знаходяться у стані конкурентної рівноваги;
- безліч покупців товару T , їх кількість може бути будь-якою;
- безліч цін, які визначені продавцями, $\Pi = \{\Pi_1, \Pi_2, \dots, \Pi_k\}$ на товар T ;
- сумарний грошовий обіг D від покупців до продавців як результат від продажу товару T протягом деякого інтервалу часу. Явно, що грошовий обіг: $D = D_1 + D_2 + \dots + D_k$.

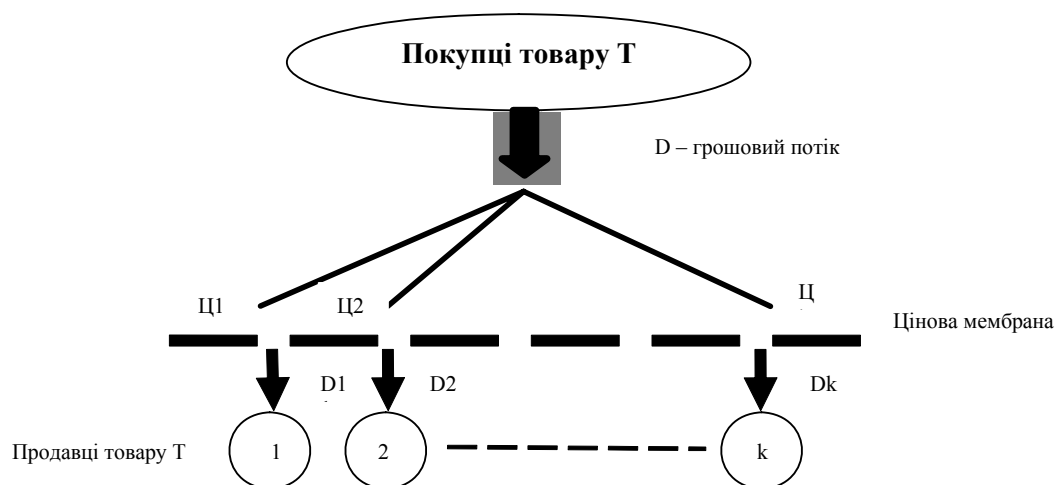

Рис. 1. Модель гармонійного ринку

Набір цін усіх присутніх на ринку конкурентів $\Pi = \{\Pi_1, \Pi_2, \dots, \Pi_k\}$ являє собою деяку цінову мембрану, що виконує бар'єрну функцію, яка регулює динаміку співвідношення між попитом та пропозицією на ринку.

Наявність цінової мембрани повинна запроваджувати організуючий початок до обігу D . У результаті чого обіг D після проходження скрізь мембрану стає організованим, упорядкованим, таким чином він набуває ознаки наявності стійкої структури.

Відповідно до такого уявлення усі продавці товару T є конкурентами за розподіл обігу D . Кожний i -тий продавець отримує свою долю обігу D_i у залежності від співвідношення своєї ціни Π_i до цін конкурентів. Оскільки у цьому процесі бере участь кожний продавець, то вони повинні само організуватися у деяку конкурентно-компромісну структуру, що з часом набуває стійкого характеру. Будемо називати таку систему «обіг-ціни».

Даємо параметрам нашої моделі пропорції, які відповідають «золотому перетину», як необхідну умову існування гармонійного ринку.

Відношення величин. $\Pi_{\min} = \min\{\Pi_1, \Pi_2, \dots, \Pi_k\}$ і $\Pi_{\max} = \max\{\Pi_1, \Pi_2, \dots, \Pi_k\}$ повинне дорівнювати

$$\frac{\Pi_{\min}}{\Pi_{\max}} = 0,62.$$

Це відношення було виявлено з аналізу реальної статистики продажу на ринку при наявності конкурентної рівноваги [2]. В якості пояснення цієї пропорції розглянемо ціну Π як величину, що складається з двох складових: постійної складової Π_c та змінної складової Π_v :

$$\Pi = \Pi_c + \Pi_v.$$

Відповідно до принципу «золотого перетину» можна записати наступне рівняння:

$$\frac{Ц}{Цс} = \frac{Цс}{Цv},$$

звідси постійна складова $Цс = 0,62Ц$, а змінна – $Цv = 0,38Ц$. Оскільки $Ц_{\min} = 0,62Ц$, а $Ц_{\max} = Ц$, таким чином:

$$\frac{Ц_{\min}}{Ц_{\max}} = 0,62.$$

Ми можемо побачити, що змінна складова $Цv$ – є нічим іншим як діапазон звичайних скидок, що вже закладені у ціну.

Щільність $p(D_i)$ грошових обігів $D_i (i=1,2,...,k)$ розподіляються пропорційно до коефіцієнтів біноміального розкладу [Харитонов А.С. Минимальное число параметров, характеризующих социально-экономическое развитие регионов // Аудит и финансовый анализ, № 1, 2002].

$$D = \sum_{i=1}^k D_i = D \times \sum_{j=0}^{k-1} C_{k-1}^j \Phi^{j+k-1},$$

де $j = i - 1$.

Надалі розглянемо як можна використовувати дані пропорції в моделі гармонійного ринку.

Нехай для рішення задачі оперативного й гнучкого управління таким об'єктом, як обіг D_i , продавцю потрібно суттєво збільшити ступінь свободи величини цього обігу.

Оскільки величина D_i залежить від величини $Ц_i$, то природно, що в першу чергу з'являється намір збільшити змінну складову величини $Ц_i$. Однак змінна складова величини $Ц_i$ обмежена зверху величиною $0,38Ц$. Тому в даній ситуації поступимо наступним чином: аналогічно до першої мембрани вводимо ще одну мембрану, яка має у своєму складі асортимент товарів, що продаються, - S . Як і у випадку з першою мембраною, у другій мембрані в силу принципу «золотого перетину» також вводимо змінну складову асортименту $Sv = 0,38S$. Оцінімо як при цьому зміниться величина гнучкості обігу D . Для цього розглянемо схему (рис. 2).

		Цінова мембрана Ц	
		Постійна складова $Цс=0,62$	Змінна складова $Цv=0,38$
Асортиментна мембрана S	Постійна складова $Sc=0,62$		Рзмін=0,62
	Змінна складова $Sv=0,38$		

Рис. 2. Система «обіг – ціни – асортимент»

Загальна площа прямокутника на рис. 2 дорівнює $1 \times 1 = 1$,

площа зони стабільності: $Р_{\text{пост}} = 0,62 \times 0,62 = 0,38$,

площа зони гнучкості: $Р_{\text{змін}} = 1 - 0,38 = 0,62$.

Таким чином у результаті введення другої асортиментної мембрани змінна складова обігу D_i збільшилась. При цьому діадна система «обіг – ціни» перетворилась на тріадну – «обіг – ціни – асортимент».

Цю тенденцію можна продовжити (тобто увести ще одну мембрану, наприклад, географічну – продаж за регіонами) й таким чином ще збільшити гнучкість системи. Але необхідно перевіряти, щоб від такого перетворення пропорції «золотого перетину» не деформувались, що може призвести до втрати стійкості процесу торгівлі.

Можливості використання моделі. Ця модель явно проста, але при виборі стратегії підприємства дозволяє отримати наступні можливості:

– можливість порівняння величин параметрів реального ринку (цін та асортименту) з величинами цих же параметрів, які розраховані на моделі гармонійного ринку як з деяким «еталоном», та отримання оцінок відповідних розбіжностей;

– можливість моделювання регулюючих впливів для керування ринком за допомогою знижок й асортименту та відбору найбільш прийнятих з них по критерію максимуму об'єма продажів;

– мінімізувати витрати, які були б необхідні для забезпечення стійкого довгострокового перебування на ринку.

Висновки і перспективи подальших досліджень. В області золотого перетину співвідношення конкуруючих параметрів відповідають золотій пропорції (або співвідношенням, близьким до цього). Там, де є гармонія, повинна бути золота пропорція, та навпаки, вибір конкуруючих параметрів відповідно до золотого перетину сприяє гармонійному економічному розвитку, підвищенню ефективності функціонування.

Якщо продавець не може забезпечити необхідне управління обігом підприємства за рахунок введення знижок на ціну товару, то це можливо зробити за рахунок збільшення асортименту й навпаки. Таким чином, асортимент й знижки – це резерви, які взаємокомпенсують один одного з точки зору управління об'ємом продаж.

Роль моделі гармонійного ринку зводиться до можливості використання кількісної міри взаємодії цих процесів.

Розглянута методика не була пов'язана з фізичним змістом будь-якої системи, тому в подальшому алгоритм та отримані результати можуть бути використані для аналізу різних економічних систем.

Література

1. Сороко Э.М. Структурная гармония систем / Э.М. Сороко. – Минск: Наука и техника, 1984. – 226 с.
2. Иванус А.И., Харитонов А.С. Торг уместен, но по правилу «золотого сечения» // Практический маркетинг. – 2002. – № 9.

Надійшла 06.10.2010

УДК 331.91:339.96

І. М. КОМАРНИЦЬКИЙ

Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут

Л. А. ЗЛУПКО

Львівський державний інститут новітніх технологій та управління імені В'ячеслава Чорновола

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ТА ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ В МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР

У статті проведено аналіз основних тенденцій розвитку економіки України та зайнятості населення в умовах інтеграції у міжнародний економічний простір. Виділено основні напрямки державної політики зайнятості населення України.

The article analyzes the main trends in Ukraine's economy and employment in conditions of integration into the international economy. The basic directions of state employment policy of Ukraine are selected in article.

Ключові слова: інтеграція, інноваційна економіка, зайнятість, політика зайнятості.

Постановка проблеми. Розвиток економіки України, її інтеграція у світовий економічний простір ставить перед науковцями проблему розробки та вироблення такої політики і стратегії, які б дозволили підвищити конкурентоспроможність країни у найближчій та віддаленій перспективі. Такі ж вимоги висувають інтеграційні процеси і до конкурентоспроможності національного ринку праці, зокрема до людських ресурсів з точки зору їх кваліфікації, освітнього рівня, мобільності, адже людський фактор є центральним елементом постіндустріального розвитку.

Аналіз останніх досліджень. До цього питання зверталися у своїх працях такі вчені-економісти, як А. Гальчинський, В. Геєць, В. Герасимчук, О. Грішнова, Б. Данилишин, М. Долішній, С. Злупко, О. Стефанишин, Л. Шевчук та інших. Однак проблеми зайнятості та функціонування її нових форм в умовах посилення інтеграції в міжнародний економічний простір та формування інноваційної економіки України потребують глибшого дослідження з врахуванням сучасних трансформаційних змін української та світової економік.

Постановка завдання. Поглиблення інтеграційних процесів зумовлює необхідність включення України та її регіонів в активну міжнародну діяльність. В таких умовах актуальності набуває дослідження і вирішення проблеми зайнятості економічно активного населення та ринку праці, оскільки вони є суттєвими важелями забезпечення динамічного, збалансованого соціально-економічного, науково-технічного і культурного розвитку, підвищення рівня життя населення, а також дослідження інноваційної зайнятості, як